

Motion till riksdagen

1987/88:Fi19

av Lars Tobisson m. fl. (m)

med anledning av prop. 1987/88:134 om fortsatt
valutareglering, m. m.

I proposition 1987/88:134 föreslås att valutaregleringen förlängs ytterligare ett år, dvs. från den 1 juli 1988 till den 30 juni 1989. För riksdagens kännedom läggs samtidigt fram förslag om fortsatt giltighet av valutaförordningen samt om viss ändring i förordningen.

Moderata samlingspartiet har länge krävt en snabb och fullständig avveckling av valutaregleringen. I övriga OECD-länder pågår en skyndsam utveckling mot friare kapitalrörelser. Inom EG är målet att uppnå ett helt öppet och fritt flöde av kapital mellan de tolv medlemsländerna 1992.

Få länder har ett så stort internationellt beroende i ekonomiskt avseende som Sverige. De stora industriföretagens ökade internationalisering har ytterligare bidragit till en hopkoppling av de skilda ländernas finansiella marknader. Om vi vill hävda oss i den internationella konkurrensen, går det inte att föra en valutapolitik som markant avviker från vad som förekommer i omvärlden.

Valutaregleringens stabiliseringspolitiska värde är snarast negativt. Regleringen kan i en obalanssituation endast temporärt fördröja en nödvändig omläggning av den ekonomiska politiken, som ändå så småningom måste genomföras. Utan valutareglering skulle krav snabbare ställas på en omläggning av finanspolitiken. Fria kapitalrörelser framstår därmed som önskvärda från stabiliseringssynpunkt, eftersom en ändring i valutaflödet fungerar som en tidig och tydlig signal om behovet av en ekonomisk-politisk kursomläggning. Därför bör Sverige enligt vår uppfattning snabbt genomföra en fullständig avreglering av valutapolitiken.

Regeringen förordar för sin del emellertid endast en successiv och partiell liberalisering av valutapolitiken. I propositionen kommer detta till uttryck på följande sätt:

Den liberalisering som pågår tar sikte på att avveckla de delar av valutaregleringen som inte är av central betydelse för penning- och valutapolitiken. Till denna hårda kärna som bör undantas från avvecklingen hör placeringar i räntebärande papper och bankdepositioner — — — Enligt min mening bör liberaliserings- och förenklingsarbetet fortsätta i en takt som är lämplig med hänsyn till betalningsbalansens utveckling och erfarenheterna av avregleringen. Detta arbete skall också drivas med sikte på att Sverige så långt möjligt skall delta i det västeuropeiska samarbetet för liberalisering av kapitalrörelser.

Finansutskottets socialistiska majoritet har redan tidigare i år uttalat sig

om valutaregleringens framtid. I betänkandet om riktlinjer för den ekonomiska politiken (FiU 1987/88:20) sammanfattas inställningen på följande sätt:

Det fortsatta liberaliseringsarbetet bör bedrivas med sikte på att så långt möjligt delta i det västeuropeiska samarbetet för liberalisering av kapitalrörelser. Det innebär att om ökade obalanser på nytt skulle uppstå får inte en uppbromsning ske i liberaliseringsprocessen. I stället bör andra åtgärder sättas in.

Vi noterar med tillfredsställelse det samstämmiga uttalandet från såväl regeringen som utskottsmajoriteten att Sverige så långt möjligt skall delta i det västeuropeiska samarbetet för liberalisering av kapitalrörelser. Möjligen kan man spåra en åsiktsskillnad beträffande uppkommande obalansers inverkan på liberaliseringsprocessen. Vi tar emellertid fasta på det klara beskedet i riksdagsbeslutet att sådana företeelser inte får verka bromsande utan bör mötas med andra åtgärder. Detta ställningstagande ligger också i linje med ett intervjuuttalande av finansministern i Dagens Industri den 5 december 1987:

När det gäller fria kapitalrörelser, har vi ännu inte sett vad EG kommer fram till. Vi har nu stegvis avvecklat vår valutareglering. Det som är kvar av den, det som vi kallar kärnan, dvs. handel med kronpapper, får vi väl pröva den dag det europeiska valutasystemet integreras till den grad att alla former av kapitalrörelser blir fria. Jag ser inte att det heller skulle omöjliggöra den politik som vi vill bedriva — — — Jag har gjort mig viss möda med att förklara för mina partivänner att vi inte kan skydda oss mot kapitalflykt genom regleringar. Det har vi aldrig kunnat. Om kapital och arbetskraft finner att de vill flytta utomlands så gör de det.

Vi välkomnar den realistiska inställning som både utskottsmajoriteten och finansministern har gett uttryck åt beträffande den fortsatta avregleringen av valutapolitiken. Däremot är vi kritiska mot gränsdragningen i propositionen vid "den hårda kärnan" liksom uppfattningen att avregleringen bör ske stegvis.

De senaste årens erfarenheter vittnar om de svårigheter som är förknippade med en stegvis avreglering. Varje ändring utlöser till en början ett valutaflöde, när en uppdämd efterfrågan kan tillgodoses. Ett av detta skäl uppkommet valutaflöde tvingar upp de svenska marknadsräntorna på en högre nivå. Priset för en partiell avreglering av valutapolitiken blir därigenom ett högre ränteläge jämfört med omvärlden. Enligt vår uppfattning är det viktigt att man i stället dels öppnar för kapitalströmmar såväl till som från Sverige, dels tar bort valutaregleringen i ett steg.

Det är särskilt angeläget att öppna möjligheterna för valutaexporteringar köp av svenska kronobligationer. I stället för att med hjälp av ett högt svenskt ränteläge förmå svenska företag till en kombination av utlandslån och köp av svenska statspapper finns det anledning att ge utländska placerrare möjlighet till direktköp av svenska obligationer. Därmed skulle den svenska räntemarginalen mot omvärlden kunna hållas lägre med positiva effekter bl. a. för den svenska kostnads- och investeringsutvecklingen. Jämfört med alternativet att staten själv lånar utomlands innebär en sådan utveckling att valutarisken överförs till de utländska placerarna.

Mot. 1987/88
Fil9

Den socialdemokratiska rädslan för att släppa kontrollen över valuta-handeln brukar motiveras med att utländska spekulanter snabbt kan överge den svenska kronan. Men även inhemska placerare kan drabbas av misstro mot kronans framtida ställning. De kan sälja sina statsobligationer och betala tillbaka utlandslånen, vilket är en risk som blivit alltmer påtaglig, eftersom företagens kortfristiga upplåning bara under 1987 ökade med nästan 40 miljarder kronor. I båda fallen krävs en räntehöjning för att återställa ordningen. Men bäst är naturligtvis att föra en sådan ekonomisk politik att det aldrig blir anledning till oro.

De erfarenheter som gjorts i Storbritannien och Danmark visar att även krisdrabbade länder kan genomföra en långtgående liberalisering på valutaområdet med klart positiva resultat. I Danmark har liberaliseringen av utlåningars möjlighet att köpa statsobligationer inneburit sänkta räntor.

Vi anser således att valutaregleringen inte bör förlängas efter den 30 juni 1988.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar avslå förslaget i proposition 1987/88:134 att förlänga valutaregleringen efter den 30 juni 1988.

Stockholm den 6 april 1988

Lars Tobisson (m)

Rune Rydén (m)

Hugo Hegeland (m)

Anders Andersson (m)

Bo Lundgren (m)

Filip Fridolfsson (m)

Margit Gennser (m)

Margareta Gard (m)